

Motýlí křídla – interiérový textil

Bakalářská práce

Studijní program:

B3107 Textil

Studijní obor:

Textilní a oděvní návrhářství

Autor práce:

Zuzana Marošová

Vedoucí práce:

Mgr.art. Zuzana Veselá

Katedra designu

Zadání bakalářské práce

Motýlí křídla – interiérový textil

Jméno a příjmení: **Zuzana Marošová**
Osobní číslo: T18000133
Studijní program: B3107 Textil
Studijní obor: Textilní a oděvní návrhářství
Zadávající katedra: Katedra designu
Akademický rok: **2020/2021**

Zásady pro vypracování:

1. Rešerše na téma Lepidoptera / motýl.
2. Výtvarné návrhy a studie zvoleného tématu.
3. Materiálové vzorky s využitím textilních technologií.
4. Realizace interiérových prvků s použitím technologie.
5. Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

WILHIDE, Elizabeth. Pattern Desing. London: Thames & Hudson, 2018. ISBN 9780500021484.

GOMBRICH, Ernst Hans. Umění a iluze. Praha: Argo, 2019. ISBN 9788025730317.

LANDMAN, Wijbren. Encyklopedie Motýlů. Praha: Rebo Production, 1999. ISBN 80-7234-057-3.

Vedoucí práce:

Mgr.art. Zuzana Veselá
Katedra designu

Datum zadání práce:

2. října 2020

Předpokládaný termín odevzdání:

28. května 2021

doc. Ing. Vladimír Bajzík, Ph.D.
děkan

L.S.

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. dubna 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

27. května 2021

Zuzana Marošová

Anotace

Cílem bakalářské práce je vytvoření kolekce interiérových doplňků inspirovaných motýly, přesněji motýlími křídly, jejich strukturou a zbarvením jednotlivých částí. Motýli, jakožto malí hmyzí tvorové, mají křídla tvořená neskutečně rozmanitými vzorci, strukturami a rozmanitou barevností. Stavba jednotlivých křídel se šupinkovitým povrchem, vytvářejícím tak jejich kresbu a v některých případech pórovitost povrchu, která vytváří kontrast mezi plochami a přizpůsobuje tvar do linie kresby je dokonalou inspirací pro potisk textilie sublimačním tiskem.

Klíčové slová

Motýl, Potisk, Struktura, Linoelum, Farebnost, Přírodní materiály

Annotation

The purpose of my bachelor thesis is creating interior accessories inspired by butterflies, more precisely by butterfly wings, their structure and coloring. Butterflies, tiny insect beings, they have wings made of unbelievably diverse patterns, structures and coloring. The structure of wings with their laminar surface which makes their design and porosity in some cases, creates a contrast among areas and adapts the shape to the lines of drawing is perfect inspiration for textile sublimation printing.

Key words

Butterfly, Print, Structure, Linoleum, Chroma, Natural materials

Obsah

Úvod.....	9
1 Motýľ	11
1.1 Stavba tela.....	11
1.2 Rozbor krídel motýľov	12
1.3 Ornamet a umenie.....	13
1.3.1 Secesia	13
1.3.2 Arts and Craft.....	14
1.3.3 Art Deco.....	15
1.4 Autori a textílie	16
1.5 Grafika a techniky potlače	20
1.5.1 Rozdelenie grafickej tlače.....	20
1.5.2 Technika tlače	21
1.5.3 Rozdelenie techník.....	21
2 Praktická časť.....	25
2.1 Inšpirácia.....	25
2.2 Materiál	28
2.3 Tvorba tlače a šablón	30
2.4 Návrhy dezénov pre sublimáciu	35
2.4.1 Dezény zhotovené pre potlač posteľnej bielizne	36
2.5 Zapínanie	42
2.6 Zhotovenie kolekcie posteľnej bielizne	42
2.6.1 Realizácia prvého návrhu.....	43
2.6.2 Náčrt posteľnej bielizne 1	44
2.6.3 Skúšky tvorby dezénu.....	45
2.6.4 Technologický nákres 1	48

2.6.5 Realizácia druhého návrhu.....	49
2.7 Doplnková séria vankúšov a materialové skúšky	53
Záver	54
Fotodokumentacia.....	55
Zoznam použitej literatúry	57
Zoznam obrázkov autora.....	65

Úvod

Každý druh motýľov nesie iné sfarbenie a rozličnú štruktúru, ktorú nosia na páre krídel. Značí to lietajúcu galériu obrazov.

Pri pohľade na motýľa vidíme rozmanitosť sfarbenia a ich kresbu krídiel. V niektorých kultúrach považovali motýľa ako dušu zosnulých. Niečo o čom si mysleli, že je nadpozemské alebo prchavé. V symbolike motýľ odohrával taktiež svoju rolu v kresťanstve ho prirovnávali k zmŕtvychvstaniu kvôli jeho neustálemu kolobehu života či zrodu z húsenice na motýľa. Každý druh nesie iné sfarbenie a inú štruktúru, ktorú nosia na páre svojich krídiel a vytvára tak lietajúcu galériu obrazov.

Pre tému mojej bakalárskej práce mi boli práve inšpiráciou krídla motýľa z dôvodu ich pestrofarebnosti a štruktúry, ktorá s využitím v potlači môže tak obohatiť interiér nie jednej domácnosti. Inšpiráciu som sa rozhodla previesť práve na doplnky určené do interiéru spálne a to posteľnej bielizne, ktorá mi pripomenula symboliku znovuzrodenia motýľa. Motýľ, ktorý prechádza štádiom zakukľovania a znovuzrodenia im tak príchodom noci pripomína vstup do svojich postelí a zakuklenia sa tak do svojich obliečok. Aby sme taktiež metaforicky prešli znovuzrozením a načerpali tak energiu pre ďalší deň.

Cieľom tejto bakalárskej práce bolo vytvorenie kolekcie posteľnej bielizne s využitím netradičnej formy potlače, ktorá umožňovala zhotoviť požadovaný efekt štruktúry, ktorý sa nachádza na krídlach motýľov. Aby som dosiahla štruktúru krídiel a pestrofarebnosti, rozhodla som sa použiť dve techniky zhotovenia potlače a to techniku linorytia a sublimácie.

Techniku linorytu som uplatňovala pri prvom návrhu obliečky. Preto, aby návrh mohol byť zrealizovaný, boli k tomu vybrané materiály v rôznych farbách, väzbách či materialového zloženia. Materiál bol dopredu prichystaný na požadované veľkosti a následne potlačaný zhotovenou šablónou vytvorenou za pomoci linorytu. Čím sa dosiahlo zanechaniu štruktúry materiálu a vytvorením originalného dezénu vo viacerých farbách.

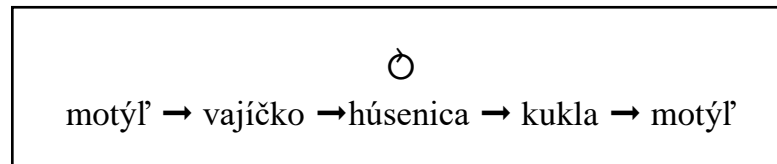
V druhom návrhu som sa rozhodla previesť návrh do digitálnej podoby a za pomoci sublimácie, vytvoriť tak dezén zanechávajúci štruktúru zhotovenú pri technike linorytu a vytvoriť tak kombináciu zo štruktúrou materiálu určenej pre potlač dezénu.

K vytvoreniu kolekcií posteľnej bielizne som sa preto rozhodla využiť prevažne prírodné materiály, ktoré nám umožňujú pocit komfortu a obohatiť ho o prísun pestrofarebných potlačí.

1 Motýľ

Motýľ sa zaraďuje medzi hmyz, ale svojou farebnou kombináciou a obrazmi, ktoré nosia na krídlach, medzi nimi vynikajú. Motýle sú druhovo najrozšírenejší a najpestrejší v ríši hmyzu. V ríši hmyzu sa začleňujú do kategórie až po chrobákoch. Premena motýľa prechádza rôznymi štádiami keďže je v neustálom živote premeny ako môžeme vidieť na obr. 1.

Po vyliahnutí z vajíčka sa mení do tvaru húsenice, ktorá po dostatočnom prijímaní potravy prechádza do stavu zakukľovania. Počas zakukľovania sa pretvorí do húsenice metamorfózou – premenou húsenice v okrídleného dospelého motýľa. [1]

Obrázok 1: Vývoj motýľa

1.1 Stavba tela

Vývoj motýľa začína po vyliahnutí z vajíčka a pokračuje do hmotnejšej formy – húsenice, kde jej telo je jednoduché a skladá sa z hlavy s trinástimi článkami tela. Na hlave majú nápadne veľké čeľuste, ktoré umožňujú pozrieť veľké množstvo potravy. Medzi čeľusťou sa taktiež nachádzajú ústne žľazy, ktoré produkujú tekutinu a vytvárajú tak hodvábné vlákno. Po vyvinutí motýľa z kukly sa telo skladá z troch častí – hlavy, hrudnej časti a zadnej časti. Na hlave sa nachádza rada orgánov, ako je sosák a tykadlá, ktoré zároveň umožňujú udržiavať motýľom rovnováhu a spĺňajú taktiež úlohu hmatového a čuchového orgánu. Motýľ v dospelom štádiu prichádza o čeľuste, ktoré sa potom nahrádzajú sosákom. Hlava disponuje veľkým množstvom očí, ktoré tak dokážu rozoznať nebezpečie a orientovať sa v prostredí. Na hrudníkovej časti sa nachádza jeden pár nôh na každom článku, po stranách vyrastajú zo stredného a zadného článku dva páry krídel ako na obr. 2. Zadná časť tela sa skladá z desiatich článkov, v ktorých sa nachádzajú pohlavné orgány. [1]

Obrázok 2: Zadné krídlo otakárka frnyklového [2]

1.2 Rozbor krídel motýľov

Dva páry krídel sú tvorené blanami a sú obojstranne pokryté malými šupinkami. Pokrytie malými šupinkami znamenali pôvod vzniku vedeckého pomenovania pre celý rod – Lepidoptera. Šupinky sú usporiadané nad sebou a sú čiastočne prekryvané. Zároveň sú duté a obsahujú pigment vo svojom vnútri. Umožňujú tak motýľom mať znázornenú pestrofarebnú škálu farieb nosenú na svojich krídlach. Farba krídel nevzniká len pigmentom, ale taktiež aj štruktúrou a usporiadaním šupiniek. Dopadajúce svetlo sa odráža a jeho lom tak spôsobuje pri niektorých druhoch dojem kovového lesku krídel. Sfarbenie taktiež umožňuje motýľom sa navzájom rozpoznávať medzi sebou. Krídla svojou výraznou kresbou slúžia k odplašeniu predátorov a maskovaniu sa v prírode. [1]

1.3 Ornament a umenie

Slohy, ktoré sa prevažne zaoberali symbolikou, a tak prenášali svoje myšlienky do umenia a vytvárali maľby, nábytok či šperky a textil s využitím inšpirácie zo svojho okolia a vytvárali tak ornament, ktorý zdobil jednotlivé diela. Z toho vznikli unikátne diela, ktoré boli významné svojou funkčnosťou a dekoratívnosťou, ktorá umožňovala plné využitie v domácnosti, prípadne k poteche zrakového vnímania a mysle.

1.3.1 Secesia

Secesia je umelecký sloh rozvíjajúci sa na prelome 19. a 20. storočia, využívajúci novodobý moderný materiál danej doby, ako napríklad železo, sklo a oceľ, prevažne sa objavujúci v stavebníctve a samotnej architektúre, ktorý tiež prináša nové zlúčeniny keramiky so sklom.

Významným prvkom architektúry sa stal ornament. Umelci čerpali inšpiráciu okolo seba, a to prevažne v prírode, ktorá poskytovala kvantum možností k zamysleniu sa. Podnetom pre umenie v tomto období sa stala rozmanitosť ťahavých kríkov, rozličných listov rastlín a zvýraznenie ich štruktúry. Zvieratá žijúce v prírode a hmyz, ktorý je málo viditeľný bežným okom pri skúmaní a samotnom pohľade, dával eventuálnu rôznorodosť k inšpirácii a povzbudeniu tvoriť umenie. Tvar vážok, motýľov, rôznorodosť chrobákov, ich farebnosť a aj krehkosť, poskytoval inšpiráciu k výrobe šperkov a umeleckých výrobkov. [3]

Secesia sa rozvíjala po celom svete, a preto má veľa názvov – vo Francúzku sa nazývala Le Style Metro a v Taliansku je Modernista. V rôznych jazykoch, by sme ju v každej krajine mohli nájsť ináč, pretože má veľa odvetí a štýlov. Jej rozvíjanie bolo v každej krajine odlišné, a tak vzniklo množstvo umeleckých štýlov. Mottom pre krajiny bola snaha odpútať sa od starého a vytvoriť niečo nové a tým sa sloh medzi sebou spája v jedno.

Ornament prevládal aj v interiéri, kde sa umelci snažili zaplniť celú plochu a nie len jej časť, vytvárali tak celok, ktorý mal byť v súlade so sebou a vytvárať harmóniu medzi jednotlivými prvkami. Rozvíjal sa tak interiér v domácnostiach, kde bola secesia zobrazovaná prostredníctvom jednotlivého nábytku v domácnostiach. Architekti začali navrhovať nábytok, ako napríklad stoličky či jednotlivé príslušenstvo do domácnosti, ako príbory či riad.

Autori obdobia Secesie:

Anglicko:

- predstavitelia hnutia Arts and Craft:

John Ruskin

William Morris

Charles Rennie Mackintosh

Belgicko:

Victor Horta

Francúzsko:

Henry van Velde

Španielsko:

Antonio Gaudí

Rakúsko:

Otto Wagner

Nemecko:

Jozef Maria Olbrich [4]

1.3.2 Arts and Craft

Vo Veľkej Británii vzniká koncom 19. storočia *Hnutie umeleckých remesiel*. Zavrholo priemyselnú revolúciu, ktorá vznikla koncom 18. storočia. Vracal sa skôr k remeselnej práci a oslavoval stredovekú gotiku – návrat k ručnej práci. Najväčším predstaviteľom tohto obdobia bol William Morris. V Londýne, v kryštálovom paláci prebiehali výstavy a jednou z nich bola aj výstava Medieval Court, kde sa Morris zúčastnil so svojou firmou Morris, Marshall and Faulkner & Co s nábytkom, ale bohužiaľ neuspel.

Arts and Craft hnutie, ktoré sa objavovalo v nasledujúcich etapách spochybňovalo vplyv priemyselnej výroby na dizajn a spoločnosť. Predstavitelia chceli doceliť rovnocennosť umenia, kde si ho mohli užiť chudobní tak ako aj bohatí.

Hnutie predstavovalo skôr teoretický smer ako umelecký. Popisovali jeho využitie ako sa na umenie pozeráť a sprístupniť ho tak verejnosti.

Umelci dávali dôraz na výrobu jednotlivých dielov a nie na účel a využitie výrobku, chceli tak pozdvihnúť autenticnosť ručnej remeselnej práce. Motto pre Arts and Craft bolo „Head, Hand and Heart“ („Hlava, Ruka a Srdce“). Hlava mala predstavovať tvorivosť a predstavivosť, ruka vyjadrovala remeslo s nadobudnutím zručností a srdce bolo symbolom lásky a citu. Hnutie sa vracalo k minulosti a k takzvanému nadobúdaniu zručností. Predstaviteľ a reformátor Morris navrhol návrat k tradíciám stredovekých remesiel, v ktorých remeselníci nepracovali ako stroje.

Remeselníci sa spoliehali na rozdelenie práce. Mali sa oživiť tradičné remeslá ako napríklad „pocitivosť stavby“. Nadbytočné dekorácie boli odmietnuté v prospech pravdivého vyjadrenia materiálu. [5]

1.3.3 Art Deco

Štýl Art Deco popularitu nachádzal po celom svete. Svojou univerzálnosťou a dekoratívnosťou sa rozšíril v 20. - 30. rokoch. V medzivojnovom období sa odlišilo v priemyselnom a umeleckom odvetí. Tento umelecký štýl v sebe zahŕňal rôznorodosť umeleckých smerov. Veľký rozsah mal v kubizme, futurizme a v už známej secesii. Svoj počiatok, ako umelecký štýl, začína prevažne vo Francúzsku, kde v tom období prúdil rozsiahly vplyv secesie so svojou pestrofarebnosťou a jednoduchými líniami. Popri secesii začal tiež prevládať smer modernizmus v architektúre a v umení kubizmus.

Termín „Art Deco“ pochádza z výstavy moderného, dekoratívneho a priemyselného umenia „Exposition internationale des Arts Décoratifs et Industries Modernes“, ktorá sa nachádzala v Paríži, kde sa propagovali výrobky a interiérový štýl vtedajšieho Art Deco.

Umelecký štýl kombinoval rôzne prvky, ktoré nachádzal v afrických kmeňoch alebo architektonických formách babylonských zikkuratov či egyptských pyramíd. Vzory Art Deco ovplyvnili všetko, od fasád budov tapiet, potlačí látok v interiéroch kancelárskych budov až po kiná a divadlá. [5]

1.4 Autori a textilie

V tejto kapitole pojednávame o autoroch, ich tvorbe, vývoji potlačí v ich dielňach a taktiež o začiatkoch ich tvorby v návrhoch inšpirovaných rôznou tematikou, napríklad rastlín, geometriou či hmyzom alebo zvierat. Výber témy taktiež kombinovali do svojich návrhov pre tlač niektorých autorov. Návrhy prenášali jednotlivú atmosféru a zároveň dodávali pozorovateľom pocit premýšľať a zamyslieť sa nad daným výjavom. Autori navodili atmosféru danému prostrediu a obohatia tak interiér.

William Morris

William Morris bol básnik, maliar, tkáč, návrhár látok a tapiet, nábytku atď. Bol to priekopníkom dizajnerskeho remesla v 19. storočí. Morrisova firma založená v roku 1875 pod názvom *Morris & Company*, ktorú počas života obohatil viacerými dizajnovými návrhmi látok, tapiet, tkanín prípadne kobercov. Neskôr predával vo svojom obchode a vymyslel tak novodobý druh maloobchodných služieb a obohatil vtedajšiu éru o kvalitnú prácu a dizajnerske kúsky.

Jeho oživenie techniky farbenia kládlo dôraz na poctivosť, pravdu a materiály vyrobené pomocou ručnej práce, ktoré položili základy hnutia Arts and Crafts.

Morrisove návrhy evokujú prírodný svet takým spôsobom, aby nikdy neopustili zmysel pre povrch alebo nedávali falošný dojem ako môžeme vidieť na obr. 3. Pozorne pozoroval prírodu, poľné kvety a záhradné rastliny. Chcel, aby bolo umenie dostupné pre všetkých. Iróniou však bolo, že jeho výrobky boli drahé kvôli dodržaniu kvality a ručnej práce. [5]

Obrázok 3: Strawberry Thief, William Morris [12]

Timorous Breasties

Firma Timorous Breasties bola založená v roku 1990 na začiatku desaťročia, kedy sa v interiéroch často objavoval veľký vplyv minimalizmu.

Alistair Beastis a Paul Simson

Alistair Beastis a Paul Simson boli spoloční partneri Glasgowskej dizajnerskej spoločnosti Timorous Breasties. Študovali na Glasgow School of Art v 80. rokoch, textilný dizajn. Rozvracali tradičné textilne vzory a vzory tapiet často svojsky a experimentálne rozvíjali.

Z počiatku dvojicu spájala spoločná nechť k opakujúcim sa bezpečným a predvídateľným vzorom látok a tapiet. Tvorila veľkú časť trhu koncom 80. rokov. Ich prelom začal uvedením na trh Glasgow Toile, kde dizajn poukazoval na miesto vidieckej idylky, odhaľuje hrdo rozsah rozpadajúcich sa mestských domov, drogy a prostitúciu. Zatiaľ čo v tradičnej forme boli východiskovým bodom pre dopad týchto vzorov. Vzory vtákov, motýľov a kvetov, ktoré sú po stáročia klasickým dizajnom boli vykresľované do detailov s realistickým spôsobom a to šupinami, pazúrmí, trňmi, listami a množstvom ďalších detailov. Začali oslavovať nie krásu, ale divočinu prírody. [5]

Neisha Crosland

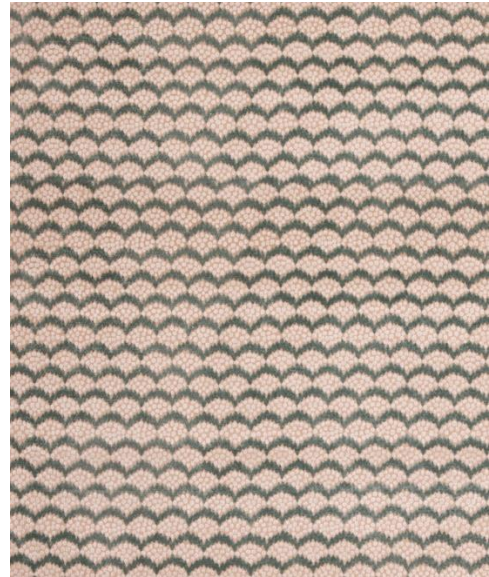
Designer textílií, tapiet a doplnkov.

Je známa výrobou v neutrálnych mäkkých odtieňoch s elegantnými vzormi. Inšpiráciu hľadá všade takže je v podstate inšpirovaná všetkým okolo seba.

Jej vzory objavíme na rôznych druhoch porcelánu až po rôzne textílie šálky, šatky alebo obkladačky ak na obr. 4. a 5. Pre firmu Osborne & Little navrhla kolekciu tapiet, ktorá zožala veľký úspech. Svoju tvorbu taktiež predáva mnohým módnym domom a to prevažne ručne maľované vzory. Vlastná spoločnosť Crosland v priebehu rokov rozšírila svoju oblasť výroby a vyrába od tapiet, dekoratívnych látok po vinylové podlahy, koberce a množstvo iného. Na trhu sa stala priekopníčkou textilného dizajnu. [5]

Obrázok 4: Zebra Neisha Crosland [13]

Obrázok 5: Pollen Neisha Crosland [14]

Eley Kishimoto

Štúdio **Eley Kishimoto** založené manželským párom **Marka Eley a Wakakoy Kishimoto**. Ich tvorivé partnerstvo, ktoré predovšetkým kladlo dôraz na vzor malo obrovský vplyv na módu a vizuálne umenie.

Kishimoto sa narodila v Japonsku v meste Sapporo, neskôr sa presťahovala do Veľkej Británie. Študovala módnú tlač na škole Central Saint Martins v Londýne.

Mark Eley sa narodil v Bridgende vo Walese a študoval módu a tkanie na Polytechnic Brighton. Po absolvovaní štúdia si neskôr otvorili s manželkou svoje štúdio, ktoré svojím nápadným dizajnom potlač prilákalo množstvo návrhárov. Medzi návrhárov, ktorý spolupracovali s Eley Kishimoto bol Alexander McQueen či Hussein Chalagan.

Kishimoto sa zamerala predovšetkým na dizajn návrhov a na prácu v ateliéri, kde svoje návrhy z počiatku kreslila ručne, Mark Eley sa staral o chod firmy. Ich značka začínala na kolekcii odevov neskôr sa rozrástla do interiéru, tapiet, obuvi a riadov. Ostré grafické prevedenie vzorov zahŕňajú škálu vzorov od geometrie inšpirovanú pop artom až po bujné kvetiny. Vzory na niektorých designu boli kontrastné a jednotlivé sa mohli skladať ako skladačka. [5]

1.5 Grafika a techniky potlače

Kapitola čerpaná z knihy [9]

Grafika, je pojem vychádzajúci z gréckeho slova „*grafein*“, ktorý po preložení nadobúda význam „*písať a kresliť*“. V dnešnej dobe pojem grafika má široký význam a pomenováva viacero odborov, ktoré pre svoju činnosť využívajú k realizácii grafické prostriedky.

Keďže sa svet neustále rozvíja a napreduje v rozvoji s technológiou, aj grafika prešla mnohými vývojmí, ale zároveň zanecháva a používa remeslá, ktoré využívali remeselníci v dobách pred nami. Charakteristickým prvkom pre remeslo grafiky je princíp tlače s využitím techniky rytia, rezania, leptania či podobnými prostriedkami. Vďaka týmto technikám získavame vzor pomocou ľubovoľného odtlačania na podklad, kde je ich cieľom umiestniť potlač, pomocou farby a tlaku, na jeden alebo aj viacero exemplárov. V dnešnej dobe môžeme grafiku zdigitalizovať a pomocou elektromagnetizmov, ktorý stroj vyvíja preniesť obraz na papier alebo použitý materiál.

Tlač ako taká má počiatky v ázijských kultúrach, kde v 6. storočí za pomoci využitia tlače vytvárali grafické listy s náboženskou tematikou. V Európe nebolo hybným prvkom rozvíjať maľbu a kultúru, ale uľahčiť a rýchlejšie šíriť informácie za prijateľnejšiu cenu, kedy bola ručná maľba zdĺhavá. Tým vzniká v 15. storočí prvé vydavateľstvo zaoberajúce sa tlačou kníh a obrázkov pomocou lisu a vyrezávaných šablón z dreva či mede alebo pomocou odlievania vytvárali efektívnu a rýchlu reprodukciu diel.

1.5.1 Rozdelenie grafickej tlače

Podľa umeleckých hľadísk môžeme grafiku deliť na základné rozdelenie podľa druhu na voľnú a úžitkovú.

Voľná grafika

Takzvaná umelecká grafika ide o grafiku, ktorú vytvára autor. Umelec vyjadruje svoje predstavy a vychádza z vlastného námetu či inšpirácie a prevedenia.

Úžitková grafika

Grafika, ktorá je spracovaná buď samotným autorom alebo predloženým návrhom od niekoho a vytvorená pre praktické použitie. Ďalej môže byť reprodukováná vo väčšom množstve.

1.5.2 Technika tlače

Spôsob umožňujúci rozmnožiť dielo na požadovaný počet potlačí. Každá potlač je tak požadovaná za originál a nie za kópiu.

1.5.3 Rozdelenie techník

Techniky rozdeľujeme na tlač z výšky, hĺbky, plochy a atramentovú tlač.

Tlač z výšky

Prenesenie danej kresby na požadovanú formu pomocou náradia ako je rydlo a dláta. Materiál sa postupne odoberá okolo kresby a tým vytvorí miesto, ktoré sa po nanosení farby za pomoci grafického valčeku, po odtlačení nezafarbí a zostane biele. Aby sa vytvorila tlač musí byť pri odtlačaní vyvíjaný tlak na požadovanú formu.

Do tlače z výšky spadajú techniky drevorezu, drevorytu a linoryt.

Linoryt

Je technika za použitia nového materiálu a to gumového linolea. Linoleum ako materiál pre vytváranie formy je vhodné pre rytie.

Jeho charakteristické vlastnosti ako nenáročnosť tlače a spôsob jednoduchého rytia, pri ktorom nemusí byť vynaložený veľký tlak aby bola rytina výrazná. Podlahová krytina umožňuje experimentovať a improvizovať a dokáže zvládnuť minimálne, ale aj hlbšie zásahy rydla a vytvára tak stopu zanechávajúcu zaujímavé štruktúry, väčšiu plochu alebo línie.

Postup prípravy návrhu

Linoleum môžeme zhotoviť rôznymi spôsobmi, napríklad nakresliť priamo návrh ceruzkou alebo atramentom na gumovú dosku linolea alebo preniesť návrh pomocou xerokópie v meritu 1:1 zhotovuje sa pomocou riedidiel či acetónu alebo toluénu. Na očistené linoleum priložíme návrh kresbou dole, s vysokým obsahom čierneho atramentu a pomalými pohybmi pomocou hubky alebo handričky sa atrament uvoľňujeme. Ten sa preniesie na linoleum a pri tomto spôsobe musíme dávať pozor na zrkadlenie kvôli správnej kompozícii a čitateľnosti prípadného textu. Pri výrobe návrhu je dobré dbať aj na vhodný výber linolea, ktorý je na trhu dostupný s rôznou textúrou a úpravou povrchu. K rytiu do linolea sa používajú rôzne hroty, ktoré umožňujú autorovi prejavíť rozmanitosť kresby za pomoci rydla. Rydlá môžu byť v tvare „V“, v ktorom umožňujú lepšie vytvárať línie a v tvare „U“, ktoré sú vhodnejšie pre hlbší zásah, prípadne vytvorenie bodiek. Pre spracovanie linolea existujú rôzne spôsoby tvorby, a to vytvára tak súčasť autorského rukopisu.

Farebný linoryt

Pre viacfarebnú tlač môžeme použiť dve techniky. V prípade prvej metódy si vytvoríme rytiny z linolea naväzujúce na seba a postupným potláčaním vytvoríme kompozíciu viacfarebnej tlače. Druhá metóda zahŕňa rytie do základnej dosky linolea a to tým, že postupne vyrývame do linolea línie ktoré chceme aby boli viditeľné inou farbou. Pri tejto technike, ale treba myslieť na to, že sa nedá vrátiť k prechádzajúcemu návrhu.

Autori linorytu

Vo svojej tvorbe používali linoryt autori ako Josef Čapek, Pablo Picasso, Henri Matisse či Vojtěch Preissiga.

Tlač z hĺbky

Táto technika je podobná predošlej technike, a to technike z výšky. Podobnosť má pri realizácii návrhu k tomu, aby vznikol. Taktiež vytvárame potlač technikou rytia s nástrojom, ktorý zanecháva stopu na doske a vytvára reliéf obrázku. Prípadne leptaním do rôznych povrchov materiálu. V tomto prípade sa pri tlači z hĺbky farba nenanáša na povrch, ale vtieraním do kresby vyrytej, prípadne leptanej. Na vytvorenie potlače

sa papier prikladá na dosku a je mierne vlhký. Pomocou hĺbkotlačového lisu sa prostredníctvom tlaku prenesú časti návrhu, ktoré boli vyryté nástrojom. Pri použití tejto techniky môžeme aplikovať akýkoľvek materiál, ale musí byť dostatočne pevný. Na toľko, aby sa pri použití nepoškodil hĺbkotlačový lis. Pod túto techniku spadajú techniky tlače: rytina, suchá ihla, mezzotika, mäkký kryt, lept.

Tlač z plochy

Ide o techniku odlišnú od tlače z výšky a hĺbky. Pri princípe tlače z plochy sa na povrch prenáša samotná potlač, ktorá sa nanáša do plochy a nie do rytín. Ide o princíp vzájomného odpudzovania materiálov. Zaradujeme sem techniky sieťotlače, litografia a ofset.

Litografia

Ide o techniku kde sa pre tlač ako podkladový materiál používa kameň. V princípe ide o odpudzovania vody a mastnoty. Kameň sa chemicky upraví aby mastné miesta kde sa nachádza kresba farbu prijali a nepokreslené miesta, ktoré sú neustále navlhčené vodou farbu neprijali neskôr sa pomocou lisu preniesie návrh na papier.

Sieťotlač

Technika, ktorú môžeme nájsť aj pod pojmom serigrafia. Ide o umeleckú techniku, ktorá sa používa pri rýchlej tlači kde chceme dosiahnuť veľký počet kópií. Pre použitie techniky sa používa plátno napnuté v rámoch cez ktoré prechádza farba, šablona nachádzajúca sa na rame zabranuje prechodu farby cez síto a umožňuje tak tlačiť tie časti ktoré sú na šablone upravené pre prechod farby na daný materiál.

Atramentová tlač

Atramentová tlač je tlač vyvinutá s príchodom digitálnej tlače. Môžeme ju deliť na dva spôsoby: tepelné atramentové tlačiarne a piezoelektrické tlačiarne. V oboch prípadoch ide o spôsob naniesenia farby pomocou tlačiarne, ktorá obsahuje v hlavici atrament, ktorý sa tepelným zahriatím dostane na požadovaný formát, prípadne za využitia piezoelektrických kryštálov reagujúcich na elektrický impulz a tak menia tvar kvapky, ktorá dopadá na materiál.

Digitálna tlač

Princíp realizácie dátovými prenosmi medzi elektronickými zariadeniami, metóda prenesenia obrazu v transferovej podobe na daný podklad. Výhodou digitálnej tlače je možnosť tlače malého alebo veľkého formátu. [7]

Sublimačná a transferová tlač

Zaraduje sa medzi atramentovú tlač a je vhodná pre potlač polyesterových a syntetických zmesí z väčším obsahom polyesterových vlákien. Ide o prenos predlohy, ktorá bola zhotovená vopred v merítku 1:1 špeciálnymi disperznými farbami na papierový podklad v atramentovej tlačiarni. Neskôr sa daná predloha priloží na zvolený syntetický materiál alebo zmes určenú k potlači zhotoveniu obrazov. Nachystaná predloha sa vloží do vyhrievaného lisu s nastaviteľnou teplotou, ktorú je možné upraviť na potrebnú teplotu pri danom materiáli. Tlakom a teplom sa preniesie obraz tak, aby sa predloha mohla natisnúť na materiál. Farby sú špeciálne upravené tak, aby svoje skupenstvo zmenili pri zvýšenej teplote z tuhého na plynné. Para tak umožňuje hlbšie absorbovanie pigmentu do štruktúry vlákien a zaisťuje tak farebnú škálu odolnejšiu voči odieraniu a vyblednutiu. Zmesové materiály nemajú takúto možnosť zachytenia farby a tlač sa zosvetlí a následne má menšiu výraznosť prípadne pri použití inej farby ako bielej sa potlač stáva menej kvalitnou ako pri syntetických materiáloch kde je farebnosť kvalitnejšia a môžeme u nej dosiahnuť sýtejší odtieň. Pre textílie prevažne bavlnené je tiež možnosť využitia sublimačnej tlače na podobnom princípe, ale s tým, že sa využíva špeciálna fólia z čoho sa obraz preniesie za pomoci tepla a tlaku na materiál, ktorý bol vopred vybraný. Fólia, ktorú chceme aby potlačila materiál musíme nechať v atramentovej tlačiarni, potlačiť a plotrom sa neskôr vyrežú časti motívu. Pre tento druh tlače sa používajú bežné farby schnúce na vzduchu. Sublimačnú tlač môžeme využiť aj pre tlač porcelánových hrnčekov.

2 Praktická časť

V praktickej časti sa zaoberám realizáciou a vytváraním interiérových doplnkov a to zameraných prevažne do miestností určených pre odpočinok nášho tela a mysli. Jedná sa o zhotovenie posteľnej bielizne, jej postupné realizovanie od inšpirácie cez výber a skúšky materiálov až po realizáciu tlače pomocou grafických techník. Popis zhotovenia posteľnej bielizne pomocou netradičnej techniky tlače v kombinácii aj v samotnej experimentálnej voľbe materiálu.

2.1 Inšpirácia

Inšpirácia čerpaná z prírody ale nie jej samotnej ale životom ktorý považuje prírodu za svoj domov a obživu. Malých tvorov, ktorí sú zo začiatku svojho života nenápadní až neviditeľní. Jedná sa o hmyz malých alebo väčších rozmerov a svojou krásou a ľubozvučným pomenovaním svojho druhu nám to aj dokazujú. Motýľ alebo vedecky povedané Lepidoptera sa stáva inšpiráciou pre tvorbu. Pri vytváraní návrhov pre kolekciu posteľnej bielizne som sa zamerala na jednu časť tela motýľa a to krídlo o ich tvar, rôznu štruktúru, ktorá sa nachádza v krídle pri blízkom skúmaní môžeme vidieť šupinovú štruktúru, ktorá vo svojom vnútri nesie pigment a tým, že sa prelína cez seba vytvára tak obrazce farebnosti.

V obrázku 6., ktorý neskôr môžete vidieť je podstata inšpirácie. Pre tlač návrhov sú to krídla už žiaľ nie živých motýľov, ktoré nás už nemôžu svojou krásou potešiť v prírode to, ale neprekáža tomu aby sme krásu nepreniesli bližšie k nám ide o krídla preparovaných motýľov, ktoré sa pri preparácii zničili alebo nevydržali pre svoju krehkosť pri manipulácií. Tieto motýle boli určené k zarámovaniu alebo vystaveniu v interiery prípadne pre nadšených zberateľov.

Obrázok 6: Motýlie krídla

Pri čerpaní inšpirácie z prírody sa výber zamerával aj na materiál. Boli zvolené prevažne prírodné materiály rastlinného pôvodu prípadne zmes v kombinácií ako je napríklad bavlna, konope a ľan. Možno tam však nájsť aj prímеси s obsahom polyesterových alebo syntetických vlákien, ktoré sú dôležité pre zhotovovanie tlače. V návrhoch a pri skúškach sa uplatnila rôznorodosť materiálovej štruktúry, ktorá má pomôcť vystihnúť krídlo motýľa. Materiál má rôznu gramáž a štruktúru väzby.

V moodboarde, ktorý sa nachádza nižšie znázorňuje inšpiráciu či samotnú farebnosť zvolenú pre zhotovenie tlače a vytvorenie posteľnej bielizne. Farebnosť bola prevažne vyberaná v zemitých a teplých farbách aby pri použití materiálu a farby na tlač spolu korešpondoval alebo prípadne jemne vystupovali jednotlivé farby. Nemali by dráždiť zmyslové orgány prípadne v ďalšom podaní zaujali pozornosť.

Obrázok 7 : Inšpiračný moodboard

Z toho vyplýva aj tvorba kolekcie a to preniesť pocit šťastia či jemnosť zaznamenanú pohľadom na motýľa. Zmyslové orgány obdivujúce malých lietajúcich tvorov, ktorí sa objavujú s príchodom teplého a slnečného počasia. Myšlienkou je preniesť tento pocit aj do posteľnej bielizne, tešiť sa a zaliezť po dlhom a únavnom dni dnešného hektického sveta, zakukliť sa do príjemnej posteľnej bielizne. Nevyliezť a užívať si svoju vlastnú zbierku motýľov. Z čoho vychádza aj kolekcia posteľnej bielizne v dvoch variantoch s doplnujúcimi návlekmi na menšie vankúše, ktoré môžu obohatiť interiér a priniest vizuálne motýľa do kresiel a postelí v domácnostiach.

2.2 Materiál

Kapitola je zameraná na výber materiálu, ktorý je vhodný na výrobu posteľnej bielizne a výber materiálu pre skúšky tlače, ktorá sa neskôr uplatňuje pri tvorbe posteľovej bielizne.

Ide o realizáciu kolekcie dvoch produktov – obliečok z bavlneného a zmesového materiálu rastlinného pôvodu a obliečok kombinovaného z dvoch materiálov bavlneného a zmesi polyester a bavlna.

Posteľná bielizeň a jej história

Keďže už v minulosti bola túžba po komfortnom spánku začali obyvatelia výtvarným drevených postelí upravovať svoj interiér. Na drevené postele pribúdali matrace, ktoré potažovali bavlnenými plachtami a páperové periny začali zdobiť obliečky väčšinou prírodných materiálov ľanu a bavlny. Ako bolo zvykom vyššia vrstva siahala po kvalitných materiáloch prevažne dovážaného hodvábu či saténu.

S príchodom manufaktúr sa stávala posteľná bielizeň dostupnejšia. Začali sa vyrábať kvalitné materiály a to zaručilo, že kvalita bola drahšia preto sa často stávalo, že sa posteľná bielizeň dávala darom. Príchodom nových strojov prišla výroba do flanelových alebo keprových obliečok. v súčasnej dobe naďalej prevláda dopyt po bavlnenej posteľnej bielizni, ktorá je dostupná pre každého a vyrába sa vo viacerých variantoch materiálu. Materiály použité pre výrobu a splnenie kritérií sa najčastejšie používajú práve bavlna, flanel, keper, satén alebo syntetické materiály. [11]

Prírodné vlákna

Ide o vlákna získavajúce sa zo semien rastlín, stonku či listov. Zo semien sú napríklad bavlna, kokos, kapok ďalej zo stonky sú to ľan, konope, juta a z listu sisal či agáve.

- **Bavlna**

Prírodné vlákno, ktoré sa získava z plodov bavlníku. Bavlna sa vyznačuje aj schopnosťou absorbovať vlhkosť príjemne hreje a je vzdušná. Výhodou je, že má vysoko hygienické vlastnosti a príjemný omak.

- **Ľan**

Prírodné vlákno získané zo stonky rastliny. Materiál, ktorý je z neho vyrobený má výborné termoregulačné vlastnosti je priedušný a pevnejší ako bavlna.

- **Konope**

Vlákno získane zo stonky rastliny. Materiál z neho vyrobený je veľmi pevný, odolný a dobre drží tvar. Konope dobre zadržiava vzduch takže v lete príjemne chladí a v zime zahrieva. [8]

Syntetické materiály

Syntetické vlákna sú ľahké na údržbu, sú rýchloschnúce a dobre držia tvar. Vyrábajú sa chemickou cestou.

- **Polyester**

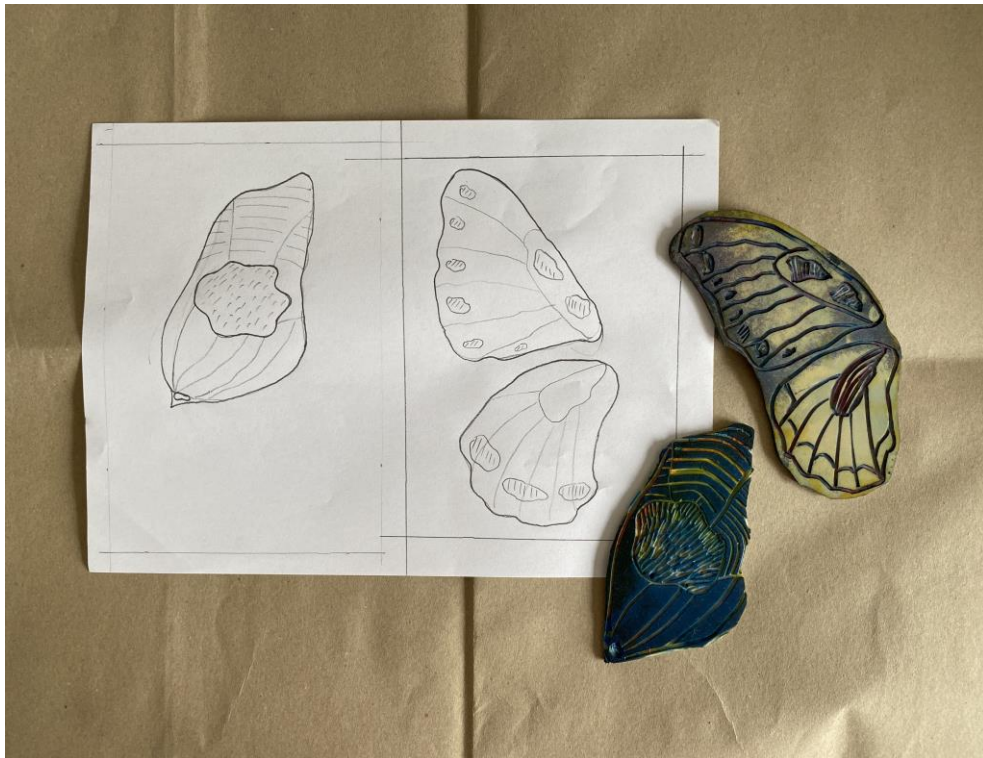
Syntetický materiál, ktorý je vyrábaný z chemických vlákien, najčastejšie z polyetylentereftalátu. Polyester je nepriedušný ako materiál.

- **Viskóza**

Vlákno získavané na báze regenerovanej celulózy. Získať ju môžeme prevažne z dreva alebo bavlny. Viskóza má schopnosť absorbovať vodu a je príjemná na omak. [8]

2.3 Tvorba tlače a šablón

Návrhy pre tlač vychádzajú z tvaru krídiel motýľov a ich žilkovitosti so štruktúrou nachádzajúcu sa na krídlach ako na obr. 8 . Podstatou bolo zjednodušiť obrazce nesúce sa na motýľoch ako keby preniesť farebnú fotku do čiernobiela, vytiahnuť z nej hlavné črty, ktoré neskôr zjednodušíme na podstatné tvary a línie a vytvoríme tak podobnosť krídiel.

Obrázok 8: Návrh pre tlač

Príprava šablóny

Pre zhotovenie samotnej šablóny bolo nutné prejsť tromi fázami. Zhotovenie jednoduchého návrhu v čiernobielej farbe, ktorý sa neskôr preniesol na materiál, ktorým bolo gumové linoleum.

Prekreslený návrh tak bol pripravený k tvorbe a realizácii za pomoci nástrojov - rydiel ako na obr. 9. Postupným vyrývaním jednotlivých plôch pomocou rôznych veľkostí rydiel bol docielený vznik adekvátnej šablóny vhodnej k potlači materiálu.

Nanesením farby za pomoci valčeka, ktorý vytvoril rovnomernú vrstvu na povrch daného materiálu sa umiestni šablóna na povrch textílie, ktorá bola zvolená k realizácii potlače. Za pomoci tlaku sa vzor preniesie na materiál a vzniká vizuálna forma návrhu.

Obrázok 9: Tvorba šablón

Finálne vzory

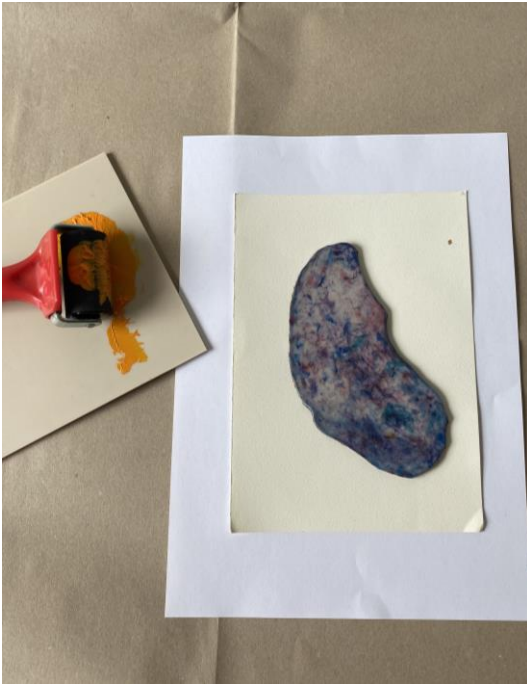
Pri skúškach vznikli tri vzory, ktoré boli uplatnené a zrealizované vo finálnych produktoch, ktoré môžeme vidieť na obr. 10. Ide o tri šablóny vytvorené pomocou techniky linorytu vďaka čomu vznikli vzory v jednoduchých líniách a proporciách.

Obrázok 10: Vzor tlače

Skúška tlače

Linoryt bol pri prvých skúškach potláčaný na papier za pomoci valčeka a akrylových farieb, ktoré sa naniesli rovnomerne na plochu kde vznikli prvé vizuálne návrhy potlače ako je možné vidieť na obr. 11. a 12.

Obrázok 11: Tvorba potlače

Obrázok 12: Zhotovený návrh

Farby použité pri potlačí

Pre tlač šablón boli vybrané farby určené pre potlač textilných materiálov v troch základných farbách – žltej, modrej, a červenej vid' obr. 13. Ich kombinovaním vznikli ďalšie odtiene, ktoré boli použité pri konečných návrhoch – fialová, zelená a oranžová.

Farba na textil

Ide o farbu, ktorá je špeciálne upravená k tomu aby sa pod tlakom a teplom zafixovala v štruktúre vlákna materiálu. Väčšinou ide o farby riediteľné vodou takže umožňujú namiešať potrebnú konzistenciu alebo možnosť kombinovať farby. [10]

Obrázok 13: Farba na textil

Finálny materiál s potlačou

Materiál pre finálnu verziu na potlač bol vybraný pomocou šablón zhotovených za techniky linorytu ako na obr. 14. Bavlnené plátno so 100% bavlnou v troch variantoch – ľanové plátno zo 100% ľanu a materiály s prímiesou – konopné plátno so zložením 65% konope a 45% bavlna, plátno ľanové s viskózou so zložením 45% viskózy a 50% ľanu. Vzoriek určených pre zhotovenie vzoru na posteľnú bielizeň v 75 kusoch v rôznych variantoch farebnosti a potlače. Každý materiál svojou štruktúrou obohatil tlač, čím sa stala potlač zaujímavejšia a dodala pocit vzoru krídel.

Obrázok 14: Materiál s potlačou

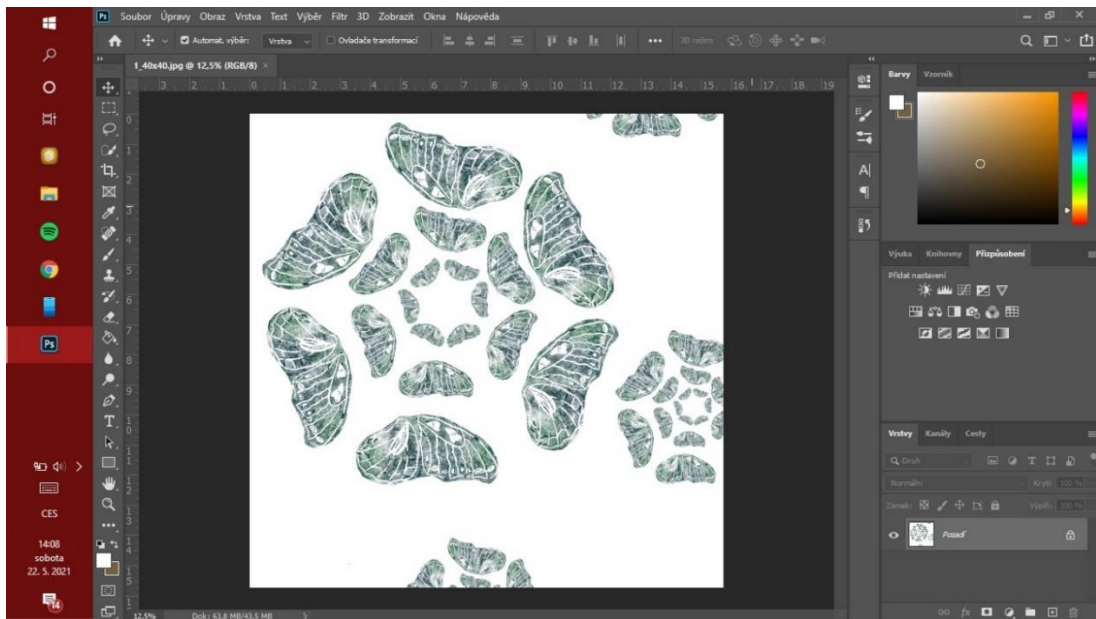
2.4 Návrhy dezénov pre sublimáciu

Návrhy boli zhotovené pomocou programov Adobe Photoshop od firmy Adobe.

Pre vytvorenie grafického dezénu boli predlohy tlače pripravené vopred - technikou linorytu a následne potláčané na textilný materiál. Pomocou skenera sa previedli do digitálnej formy kde boli upravované v programe vid' obr. 15. Ďalším krokom bolo čistenie plôch a upravením bolo možné obrázok meniť a otáčať čím vznikli prvé dezény vid' obr.16.

Obrázok 15: Scan potlače

Obrázok 16: Tvorba potlače vo photoshope

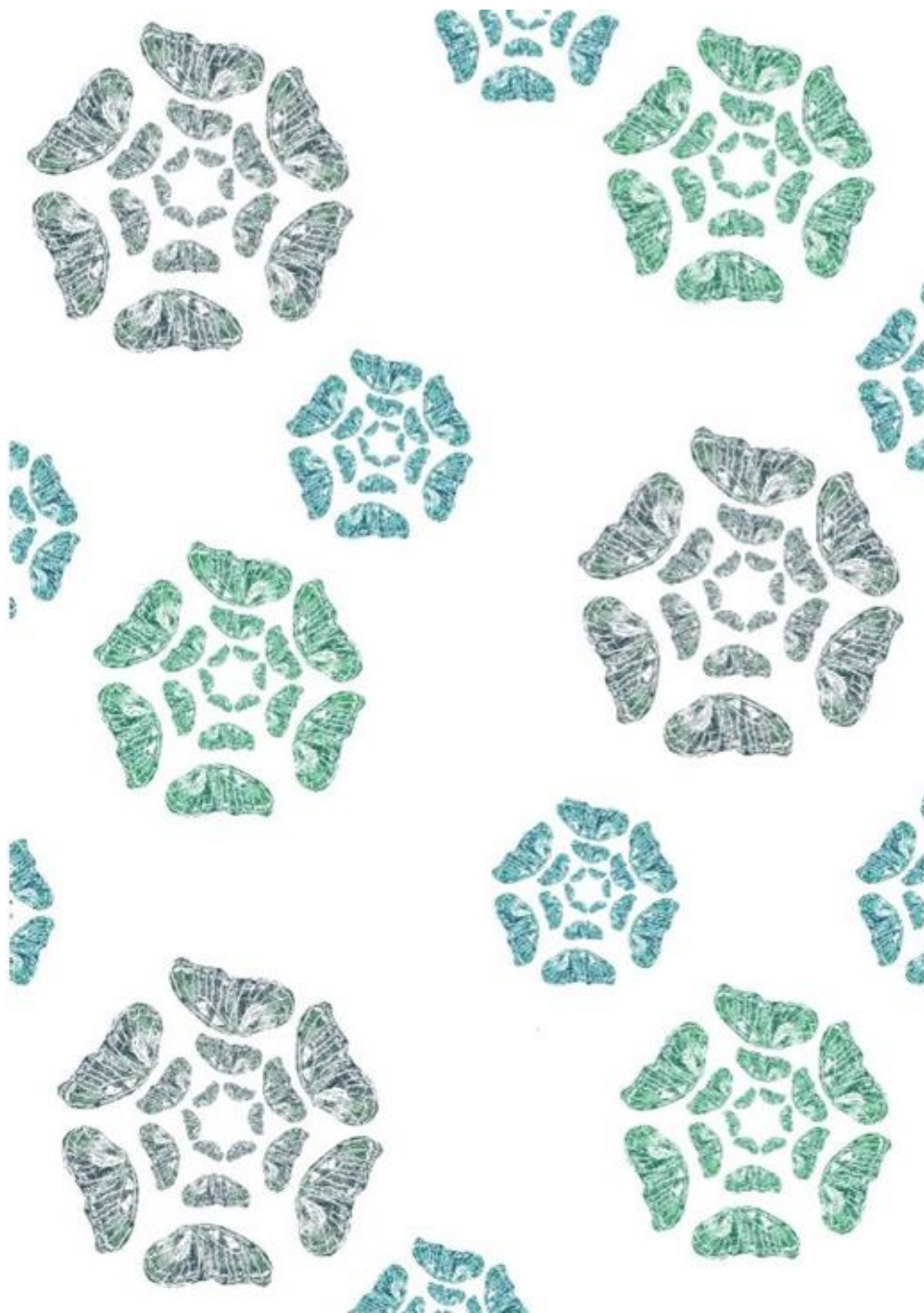
2.4.1 Dezény zhotovené pre potlač postel'nej bielizne

Séria textilných dezénov vhodných pre potlač sublimáciou.

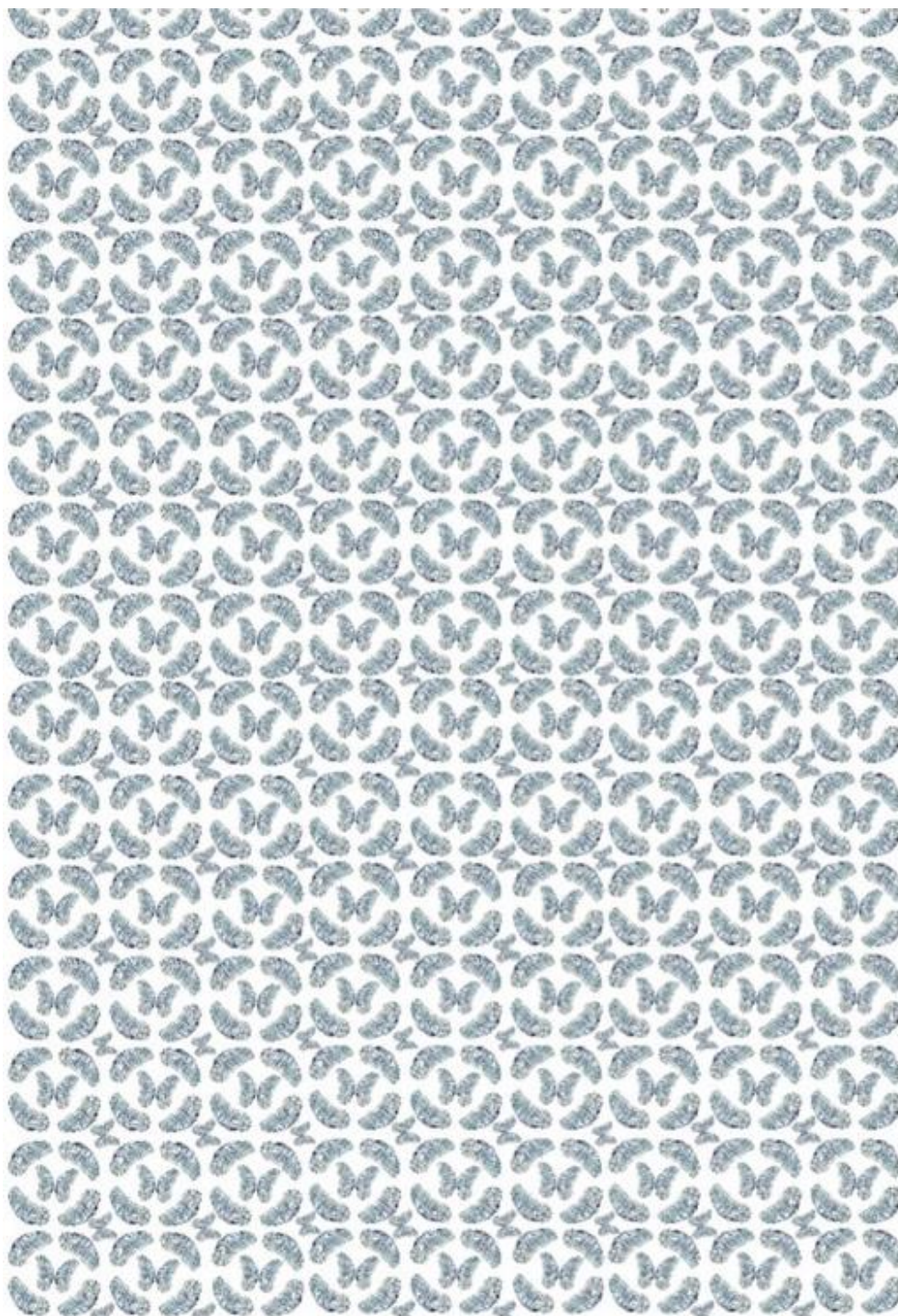
Obrázok 17: Dezén 1

Rozmer 1:1

Obrázok 18: Dežén 2.

Rozmer 1:1

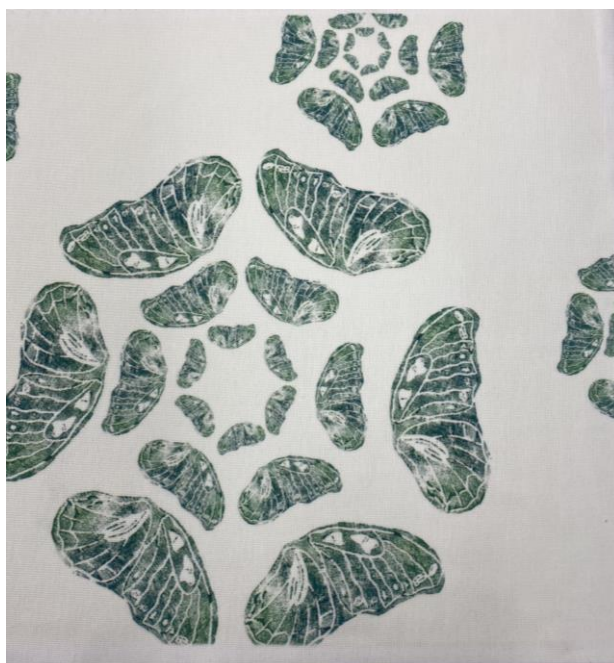

Obrázok 19: Dezén 3.

Rozmer 1:1

Skúšky dezénov na materiál

Pri skúškach sa zisťovala farebnosť a vlastnosti potlače. Na skúšky boli použité materiály zhrnuté v tab. 1., ktoré sú určené pre sublimačnú potlač. Materiály boli zakúpené u firmy, ktorá sa zameriava na potlač dresov, vlajok a športového oblečenia zo syntetických a zmesových materiálov. Pre skúšky boli zvolené 3 materiály s jednotným predajným názvom DOUBLE. Zmesový materiál bol zložený z 60% PES a 40% bavlna, RIB STOP BASIC a 100% Nylon, a striž 92% PES a 8% elastan.

Obrázok 20: Double - materiálová skúška

DOUBLE

Jednofarebný úplet mierne elastický so štruktúrou. Jedná sa o stredne silnú látku vid' obr. 20. Materiál má príjemný okám a dodáva pocit tepla a komfortu. Textília je zmesová a skladá sa zo 60% Polyester a 40% bavlny .

Pri skúškach mierne zožltol kvôli prímеси bavlny. Potlač bola kvalitná a farebnosťou spĺňala požadovanú výraznosť.

Obrázok 21: Rib stop basic - materiálová skúška

RIB STOP BASIC

Je tkanina so štvorcovou štruktúrou, ktorá má pre to veľmi dobré vlastnosti a je odolná a pevná. Textília je ľahká a materiál je na omak príjemný a na povrchu matný. Skladá sa so 100% nylonu. Pri skúškach potlač bola najvýraznejšia vo farebnosti a kvalite vid' obr. 21.

Obrázok 22: Striž - materiálová skúška

STRIŽ

Jednofarebný úplet elastického charakteru vid' obr. 22. Textília so zložením 92% polyester a 8% elastan.

Materiál je na omak príjemný ako bavlna, ale má tendenciu po čase žmolkovať.

Potlač bola výrazná, ale pre svoju elasticosť nebol vhodný na posteľnú bielizeň.

--	--	--

Tabuľka 1: Vzorky materiálov

Piktogrami určujúce spôsob prania, sušenia a žehlenia pre uvedené materiály vid' obr 23.

Obrázok 23: Piktogramy 1

Rozmery posteľnej bielizne

Štandardné rozmery posteľnej bielizne pre jednolôžkové posteľe je 140 x 200 cm na prikrývku prípadne 140 x 220 cm, na obliečku vankúša zostáva väčšinou nemenný rozmer 70 x 90 cm. Použité rozmery v kolekcii pre posteľnú bielizeň sú pre prikrývku 140 x 200 cm a pre povlak na vankúš 60 x 90 cm. Rozmer pre vankúš bol ubránený z dôvodu neforemnosti a upravený tak aby lepšie sedel na výplň vankúša.

2.5 Zapínanie

Zapínanie pre posteľnú bielizeň môžeme nájsť v rôznych variantách – od šnúrok, gombíkov až po zipsy.

2.6 Zhotovenie kolekcie posteľnej bielizne

Posteľná bielizeň sa skladá v kombinácií viacerých materiálov. Materiály medzi sebou príjemne korešpondujú a vytvárajú tak zaujímavú kombináciu. Pri prvom návrhu posteľnej bielizne je použitá kombinácia materiálnou v odtieňoch béžovej, bielej, šedej či maslovej. Každý materiál bol tiež samostatne potlačený čím získal na originalite. Potlače boli našívané na podkladový materiál s dezénom hnedo-bielych prúžkov zo 100% bavlny, ktorý môžete vidieť nižšie na obr. 25 a Druhý návrh posteľnej bielizne sa taktiež skladá z dvoch materiálov – vrchného s potlačou návrhu dezénu Double a spodného materiálu s geometrickým vzorom bielo-červených prúžkov zo 100% bavlny na obr. 26.

Materiál a) - B)

Ide o husto tkané bavlnené plátno. Materiál je pevný a na omak jemný a príjemný.

Piktogrami pre údržbu materialov uvedených nižšie vid' obr. 24.

Obrázok 24: Piktogramy 2

Obrázok 25: Materiál a)

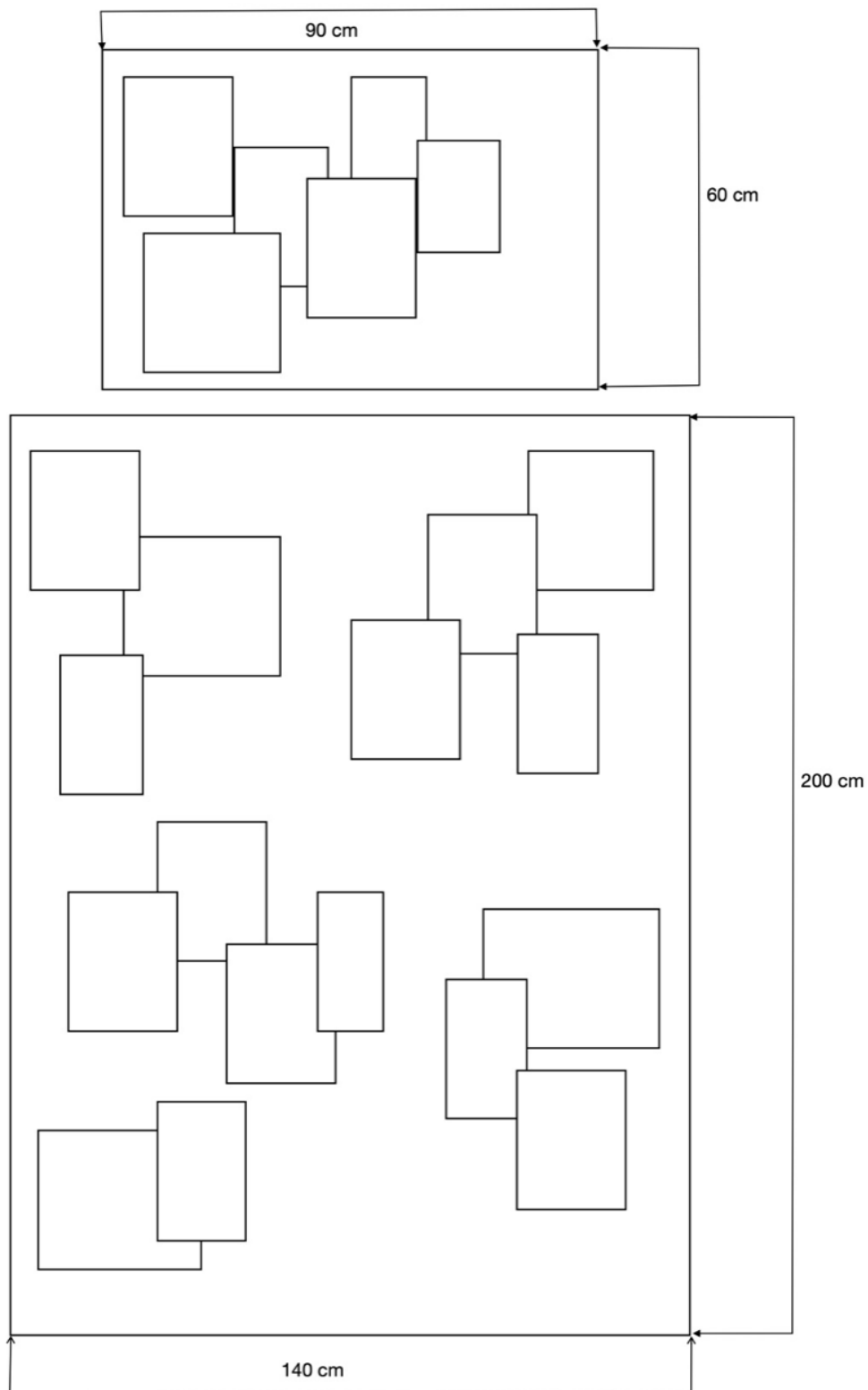
Obrázok 26: Materiál b)

Tabuľka 2: Vzorok materiálov pre posteľnú bielizeň

2.6.1 Realizácia prvého návrhu

Pri realizácii prvého návrhu sa vychádzalo z náčrtu. Predošlé zhotovené potlače boli ukladané pocitovo a tak aby výsledný obraz vychádzal v proporciách a kompozične. V prvých pokusoch boli potlače umiestňované cez seba a následne prešívané pri ďalších pokusoch boli potlače umiestnené mierne od seba čo kompozične nesedelo. Vo finálnej verzii sú návrhy umiestnené tak aby sa na niektorých miestach prekrývali, ale zároveň mali odstup a vytvárali tak priestor pre vyniknutie podkladového materiálu s geometrickým vzorom – prúžkami.

2.6.2 Náčrt postel'nej bielizne 1

Obrázok 27: Náčrt postel'nej bielizne 1

2.6.3 Skúšky tvorby dezénu

Ukladanie materiálov s potlačou cez seba a následne prešivaním spojenia materiálov.

Obrázok 28: Potlač s prešivaním

Materiál s potlačou umiestený vedľa seba.

Obrázok 29: Umiestnenie potlače cez seba

Finálne rozloženie materiálov s potlačou na konečný materiál prikrývky.

Rozmer prikrývky 140 x 200 cm.

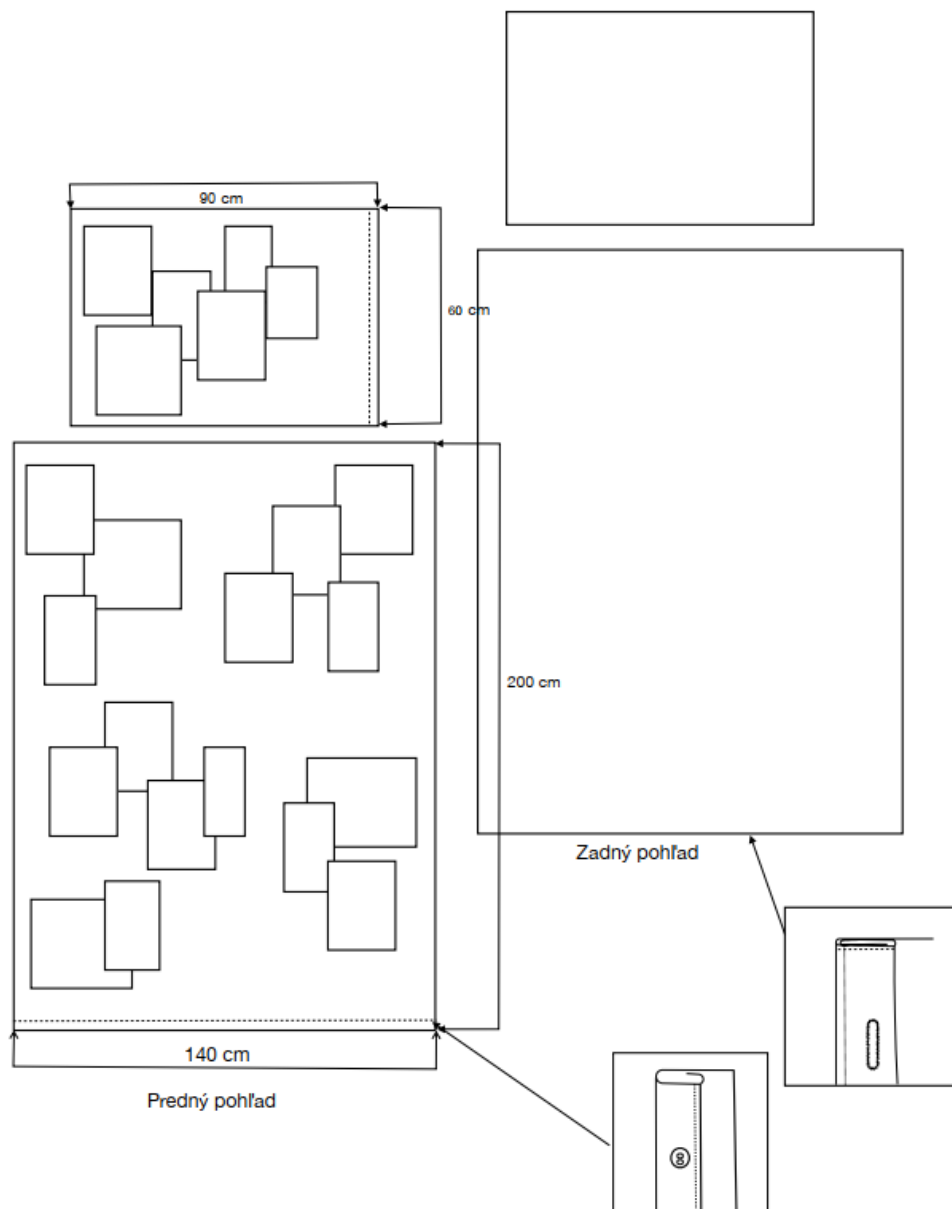
Obrázok 30: Rozloženie potlače na konečný materiál

Rozloženie potlače na vankúši. Rozmer vankúša 90 x 60 cm.

Obrázok 31: Umiestnenie potlače na vankúš

2.6.4 Technologický nákres 1

Obrázok 32: Technický nákres 1.

2.6.5 Realizácia druhého návrhu

Druhý návrh posteľnej bielizne

Obrázok 33: Návrh posteľnej bielizne

Dezén návrhu 2

Dezén je tvorený z linorytu, ktorý bol potláčaný na materiál. Tým si zanechal svoju štruktúru a vytvára tak zaujímavú kombináciu dvoch rozličných štruktúr z potlače a materiálu.

Prikrývka rozmer 140 x 200 cm

Obrázok 34: Dezén pre posteľnú bielizeň a prikrývku

Dezén potlačený za pomoci techniky sublimácie

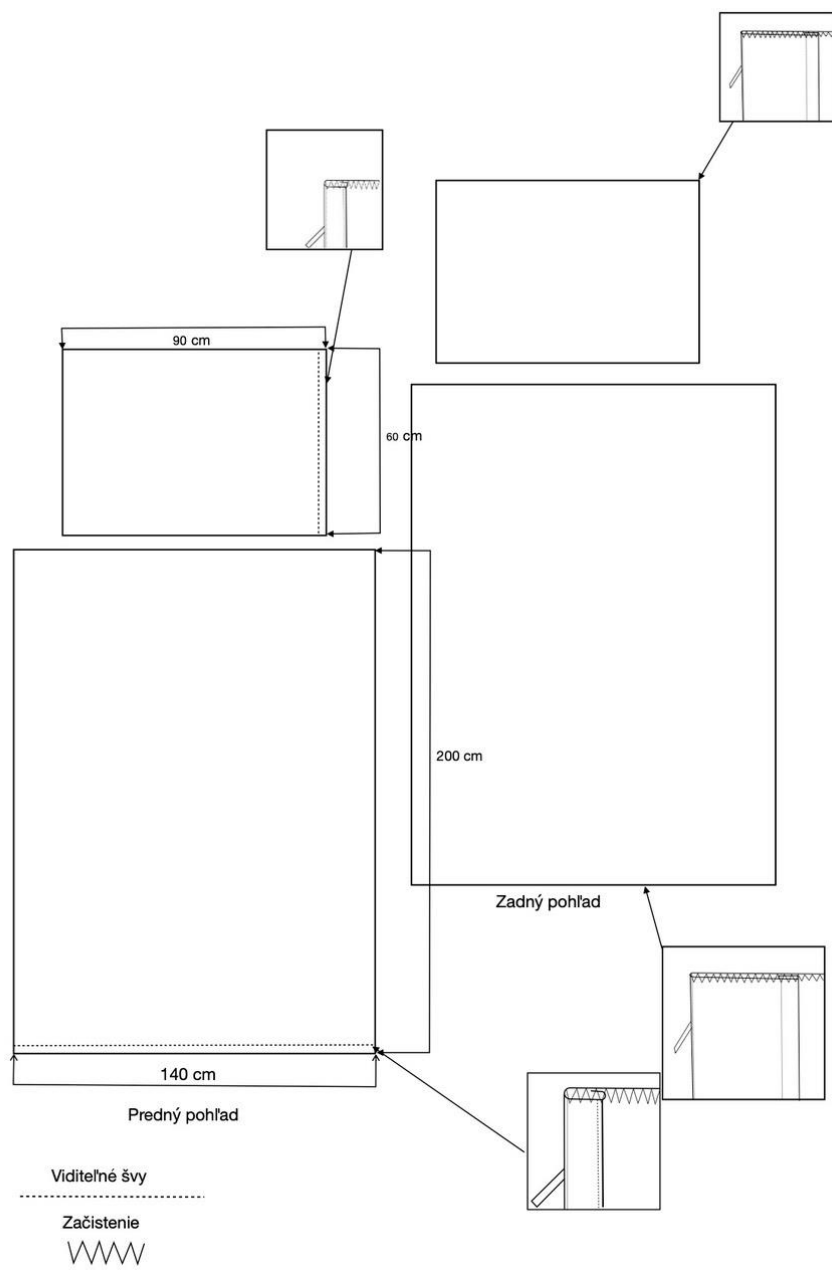
Vankúš rozmer 90 x 60 cm

Obrázok 35: Dezén postelnej bielizne a vsnkúša

Obrázok 36: Sublimácia a tvorba

Obrázok 37: Technologický nákres 2.

2.7 Doplnková séria vankúšov a materialové škúšky

Ide o vankúše s rozmermi 40 x 40 cm a 50 x 50 cm, na ktorých je vytvorená kolekcia návliečok za pomoci potlači vytvorených na materiály a ich pripevnením pomocou techniky vyšívania prípadne samotnému potlačeniu návliečky technikou linorytu zo šablón použitých na posteľnú bielizeň.

Materiál použitý na návliečky

Dezén č.1

Materiál zo 100% viskózy, rozmer 50 x 50 cm

Obrázok 38: Dezén 1 - vankúš

Dezén č.2

Materiál z 65% konope a 45% bavlny, rozmer 50 x 50 cm

Obrázok 39: Dezén 2 - vankúš

Záver

Cieľom bakalárskej práce bolo vytvoriť kolekciu interiérových doplnkov, z čoho vznikli dva modely posteľnej bielizne a to vankúše s rozmerom 90 x 60 cm a obliečky s rozmerom 140 x 200 cm. Pri tvorbe posteľnej bielizne vznikli pri skúškach tiež dezénové návleky na vankúše.

Pre zhotovenie posteľnej bielizne boli využité grafické techniky pre tvorbu dezénov – linoryt a sublimačná tlač. Pri výbere materiálu rozhodoval aj aspekt fauny a flóry. Preto sa v bakalárskej práci nachádza výber materiálov prevažne rastlinného pôvodu s minimálnym obsahom syntetiky. Z grafickej techniky linorytu vznikli originálne potlače inšpirované motýľmi krídlami, ktoré neskôr boli použité v tvorbe druhého dezénu a využité na zhotovenie prvého dezénu.

Pri tvorbe bakalárskej práce bola z počiatku zahrnutá aj tkaná tapiséria, ku ktorej boli popri realizácii potlačí tvorené aj maľby pre vzor tkania. Tapiséria mala byť neskôr zahrnutá medzi interiérové doplnky. Pre štýl ručného tkania bola vhodná pre svoju štruktúru na zachytenie a vytvorenie podoby štruktúry krídiel. Neskôr z nej bolo však upustené a kládol sa doraz na realizáciu posteľnej bielizne.

Cieľom kombinácie rôznych techník bolo doceliť pestrofarebnosť, ktorú nachádzame u motýľov a vytvoriť tak pestrofarebnú kombináciu dezénu a zaručiť komfort posteľnej bielizne za pomoci materiálov. Vytvoriť si miesto, kam sa s obľubou budeme vracat' načerpať energiu pre naše telo a vlastniť svoj jedinečný atlas motýľov.

Fotodokumentácia

Obrázok 40: Relizácia 1

Obrázok 41: Realizácia 1.2

Obrázok 42: Realizácia 1.3

Obrázok 43: Realizácia 1.4

Obázok 44: Realizácia 1.5

Obrázok 45: Realizácia 2

Obrázok 46: Realizácia 2.1

Obrázok 47: Realizácia 2.2

Zoznam použitej literatúry

- [1] JLANDMAN, Wjibren: Encyklopedie Motýlů. Rebo Productions, 1999. ISBN 80-7234-057-3
- [2] Zadní křídlo otakárka fenýklového [online] [8.12.2020]. Dostupné z: <https://ziva.avcr.cz/files/ziva/pdf/pribehy-z-elektronoveho-mikroskopu-4-krasa-motylic.pdf>
- [3] 1. Secese. 302 Found [online]. Dostupné z: <http://fast10.vsb.cz/studijni-materialy/saau/secese.html>
- [4] Vaňová, Jaroslava: Kapitoly z Dějin Designu, Technická univerzita v Liberci ISBN 80-7083-907-4
- [5] WILHIDE, Elizabeth: Pattern Design. Thames & Hudson, 2018. ISBN 9780500021484
- [6] V&A · Introducing William Morris. V&A · The World's Leading Museum Of Art And Design [online]. Copyright © Victoria and Albert Museum, London, 2021 [cit. 21.05.2021]. Dostupné z: <https://www.vam.ac.uk/articles/introducing-william-morris>
- [7] Digitálna tlač - Galaxi. Galaxi - Výroba reklamy a tlačiareň Myjava [online]. Copyright © 2020 [cit. 21.05.2021]. Dostupné z: <https://www.galaxi.sk/technologie/digitalna-tlac/>
- [8] Vyberáte posteľná bielizeň podľa materiálu? | Tropico-plus.sk. Matrace a rošty pre váš zdravý spánok | Matracetropico.sk [online]. Copyright © 2013 [cit. 23.05.2021]. Dostupné z: <https://www.matracetropico.sk/magazin/aj-material-postelnej-bielizne-hrrolu-v-tom-ako-sa-vyspite.html>
- [9] MICHÁLEK, Ondřej. Magie otisku: grafické techniky a technologie tisku. Brno: Barrister & Principal, 2016. ISBN isbn978-80-7485-098-1.
- [10] DARWI (výtvarné farby) | KREATIVKA | kreatívny materiál, veľkoobchod/maloobchod, hobby potreby, ručná práca, výroba šperkov, náramky, šperky, . KREATIVKA | kreatívny materiál, veľkoobchod/maloobchod, hobby potreby, ručná práca, výroba šperkov, náramky, šperky, [online]. Dostupné z: https://www.kreativka.sk/DARWI-TEX-farby-na-textil-c46_195_2.htm

[11] História obliečok | [Postelnyobchod.sk](https://www.postelnyobchod.sk). *Postel'né obliečky a bielizeň* | [Postelnyobchod.sk](https://www.postelnyobchod.sk) [online]. Copyright © 2021 Obchod s obliečkami [cit. 23.05.2021]. Dostupné z: <https://www.postelnyobchod.sk/historia-obliecok-m33.html>

[12] Strawberry Thief | Morris, William | V&A Explore The Collections. *302 Found* [online]. Copyright © Victoria and Albert Museum, London, 2021 [cit. 24.05.2021]. Dostupné z: <https://collections.vam.ac.uk/item/O78889/strawberry-thief-furnishing-fabric-morris-william/>

[13] Zebra – Neisha Crosland. Neisha Crosland – Neisha Crosland is a London-based textile designer. Neisha Crosland's patterns have become a global indicator of good taste, whether decorating the glamorous interiors of London's Claridge's and Annabel's or featuring on the sets of Baz Lurhmann's *The Great Gatsby*. [online]. Copyright © 2021 [cit. 24.05.2021]. Dostupné z: <https://www.neishacrosland.com/product/zebra-3/>

[14] Pollen – Neisha Crosland. Neisha Crosland – Neisha Crosland is a London-based textile designer. Neisha Crosland's patterns have become a global indicator of good taste, whether decorating the glamorous interiors of London's Claridge's and Annabel's or featuring on the sets of Baz Lurhmann's *The Great Gatsby*. [online]. Copyright © 2021 [cit. 24.05.2021]. Dostupné z: <https://www.neishacrosland.com/product/pollen/>

[15] Symboly prania – všetko, čo treba vedieť o ich významoch. Eurodrogeria.sk – Najlepšia online drogéria! [online]. Dostupné z: <https://www.eurodrogeria.sk/blog/symboly-prania---vsetko--co-treba-vediet-o--ich-vyznamoch/>

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Vývoj motýľa.....	1
Obrázok 6: Motýlie krídla.....	2
Obrázok 7: Inšpiračný moodboard.....	3
Obrázok 8: Návrh pre tlač.....	4
Obrázok 9: Tvorba šablón.....	5
Obrázok 10: Vzor tlače.....	6
Obrázok 11: Tvorba potlače.....	7
Obrázok 12: Zhotovený návrh.....	8
Obrázok 13: Farba na textil.....	9
Obrázok 14: Materiál s potlačou.....	10
Obrázok 15: Scan potlače.....	11
Obrázok 16: Tvorba potlače vo photoshope.....	12
Obrázok 17: Dezén 1.....	13
Obrázok 18: Dezén 2.....	14
Obrázok 19: Dezén 3.....	15
Obrázok 20: Double - materiálová skúška.....	16
Obrázok 21: Rib stop basic - materiálová skúška.....	17
Obrázok 22: Stríž - materiálová skúška.....	18
Obrázok 23: Piktogramy 1.....	19
Obrázok 24: Piktogramy 2.....	20
Obrázok 25: Materiál a).....	21
Obrázok 26: Materiál b).....	22
Obrázok 27: Náčrt posteľnej bielizne 1.....	23
Obrázok 28: Potlač s prešivaním.....	24
Obrázok 29: Umiestnenie potlače cez seba.....	25
Obrázok 30: Rozloženie potlače na konečný materiál.....	26
Obrázok 31: Umiestnenie potlače na vankúš.....	27
Obrázok 32: technický nákres 1.....	28
Obrázok 33: Návrh posteľnej bielizne.....	29
Obrázok 34: Dezén pre posteľnú bielizeň a prikrývku.....	30
Obrázok 35: Dezén posteľnej bielizne a vankúša.....	31
Obrázok 36: Sublimácia a tvorba.....	32
Obrázok 37: Technologický nákres 2.....	33
Obrázok 38: Dezén 1 - vankúš.....	34
Obrázok 39: Dezén 2 - vankúš.....	35
Obrázok 40: Realizácia 1.....	36
Obrázok 41: Realizácia 1.2.....	37
Obrázok 42: Realizácia 1.3.....	38
Obrázok 43: Realizácia 1.4.....	39
Obrázok 44: Realizácia 1.5.....	40
Obrázok 45: Realizácia 2.....	41
Obrázok 46: Realizácia 2.1.....	42
Obrázok 47: Realizácia 2.2.....	43